

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА СОЦІАЛЬНИХ
КОМУНІКАЦІЙ

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ
В ОСВІТІ:
теорія і практика**

Збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції

Мукачево
(14-15 квітня 2022 року)

УДК 159.9:028.02:37:02:929:37:021(043.2)

Б59

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(Протокол № 4 від 18.04.2022 р.)

Відповідальний за випуск – к. філол. н., доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Прокопович Л.С.

Головний редактор:

Щербан Т. Д. – доктор психологічних наук, професор, ректор МДУ.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Моргун А. В. – декан гуманітарного факультету, кандидат філологічних наук, доцент
Прокопович Л. С. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Мовчан К. М. – директор Наукової бібліотеки МДУ, старший викладач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Веремчук О. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Курило О. Й. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Попович Н.Ф. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Б59

Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліографістика, бібліотерапія в освіті: теорія і практика: збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 14-15 квітня 2022 р. Мукачево / ред. кол.: Т. Д. Щербан (гол. ред.) та ін. – Мукачево: МДУ, 2022. – 80 с.

©Мукачівський державний університет, 2022

Індекс повернення інвестицій:

$(60000-549,21)/549,21 * 100 = 10824\%$ що є дуже високим індексом повернення інвестицій. Кожна одна гривня вкладена у цю послугу повертає 108 грн. соціальних вигод.

3. Розрахунок повернення інвестицій під час здійснення видачі книг.

У бібліотеці протягом року було видано 335956. Оскільки у бібліотеці запитують переважно найновіші видання, розраховуємо альтернативну вартість, виходячи із цін 2021 року. Середня вартість книг, що надходили в бібліотеку 150 грн.

Рахуємо індекс повернення інвестицій:

$$ROI = \frac{B-I}{I} * 100\%$$

Індекс повернення інвестицій:

$(50393400-40884,5)/40884,5 * 100 = 123157\%$ що є надзвичайно високим показником. Кожна гривня вкладена в цю послугу повертає 1231 грн. соціальних вигод.

Отже, розрахунки індексу повернення інвестицій дають можливість розвіяти хибні уявлення про застарілість і недоцільність бібліотек. Дані про обласну бібліотеку для молоді доводять, що бібліотека не лише центр дозвілля молоді, а заклад, який допомагає заощаджувати родинам і громаді в цілому. Тому, кожна гривня вкладена в діяльність бібліотеки пожвавлює життя в громаді та робить її успішнішою.

Список використаних джерел:

1. Бенджемін Г. Розумний інвестор. Стратегія вартісного інвестування / Г. Бенджемін. – Київ : Наш формат, 2019. – 544 с.
2. Звіт Рівненської обласної бібліотеки для молоді за 2021 рік. – Рівне, 2021. – 89 с.

УДК 373:027.8:061.27(043.2)

ПОПОВИЧ Н. Ф., БОНДАРЕВА Д.-Т. О.
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ФОНДІВ БІБЛІОТЕК ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Бібліотеки є обов'язковими структурними підрозділами закладів загальної середньої освіти. Вони здійснюють бібліотечно-інформаційну та культурно-просвітницьку діяльність, беруть участь в освітньому процесі.

Дослідженню різноманітних проблем бібліотек закладів освіти присвячено ряд публікацій [1; 2; 3].

Бібліотекарі сприяють літературному розвитку учнів через залучення їх до читання, популяризацію книг, прищеплення любові до друкованого слова, виховання культури читання, проведення пізнавальних масових заходів тощо. Жоден вид діяльності здобувачів освіти сьогодні неможливий без бібліотечної

педагогіки. Вона реалізується бібліотекарем у процесі вибору і рекомендування книг користувачам. Бібліотечна педагогіка виконує важливу освітню функцію, що забезпечує розширення кругозору учнів, надання їм доступу до знань через наявний бібліотечний фонд.

Основою діяльності бібліотеки закладу загальної середньої освіти є документні ресурси на різних носіях інформації, що утворюють бібліотечний фонд.

Як відомо, бібліотечний фонд – це впорядковане зібрання документів, що зберігаються у бібліотеці.

Фонд бібліотеки формують відповідно до Статуту закладу загальної середньої освіти або іншого документа, що регламентує його діяльність.

Формування бібліотечного фонду полягає у сукупності послідовних і взаємопов'язаних процесів з моделювання бібліотечного фонду, його комплектування, обліковування, опрацювання, розміщення, використання, зберігання й вилучення з фонду документів, які втратили інформаційну, культурну, наукову цінність, а також низки менших за обсягом процесів та операцій, здійснюваних згідно з установленими правилами і нормами.

Бібліотечний фонд є основою бібліотечного обслуговування, інформаційно-бібліографічної діяльності бібліотеки, її соціокультурної роботи. Від професійно сформованого бібліотечного фонду залежить ефективність роботи всієї бібліотеки закладу загальної середньої освіти.

Бібліотекарям необхідно сприяти розвитку в учнів інтересу до читання, прагнення ознайомитися зі змістом творів як джерелом нових знань. Важливе значення у здійсненні такої діяльності має бібліотечний фонд, який повинен задовольняти найрізноманітніші потреби користувачів.

Працівникам бібліотек слід враховувати вікові етапи читацького розвитку учнів. Адже кожна вікова група учнів має своє коло книжок для читання, свої пізнавальні інтереси та інформаційні потреби. Відтак, бібліотекарям потрібно застосовувати відповідно до віку користувачів найефективнішу стратегію розвитку та задоволення читацького інтересу.

Виокремлюються такі принципи формування бібліотечного фонду: селективність, координування та системність. Селективність полягає у доборі документів щодо доцільності придбання та зберігання їх у бібліотечному фонді. Критеріями відбору є наукова, історична, художня цінність документів, їх практична значимість, ступінь відповідності профілю фонду, завданням бібліотеки та потребам користувачів. Координування – це добір документів за основною тематикою відповідно до інформаційних потреб користувачів з урахуванням пропорційного комплектування фонду бібліотеки закладу освіти документами суміжних галузей знань. Системність полягає у планомірній діяльності з комплектування та вилучення документів з бібліотечного фонду.

Бібліотечний фонд, на відміну від окремих документів, має такі специфічні ознаки:

- множинність документів, дібраних у певному порядку;

- організація його як у цілому, так й окремих частин за певними ознаками та способами, зручними для більшості користувачів і працівників бібліотеки.

Сукупний фонд бібліотеки закладу загальної середньої освіти становить систему окремих фондів, які диференціюють за функціональним призначенням і складом.

Основний бібліотечний фонд містить документи, що супроводжують реалізацію основних освітніх програм здобувачів загальної середньої освіти, педагогічних працівників, інших учасників освітнього процесу та призначені для постійного або довготривалого зберігання. Зокрема, він містить: літературно-художні видання (твори художньої літератури), галузеві видання (наукові, науково-популярні, навчально-методичні, видання з усіх навчальних предметів і виховних напрямів, реалізованих у рамках освітньої програми школи), довідкові видання (довідники, словники, енциклопедії, що містять короткі відомості наукового або прикладного характеру, розміщені в порядку, зручному для їх швидкого пошуку, не призначені для суцільного читання), періодичні видання (серіальні видання, що виходять через певні проміжки часу).

Спеціалізований бібліотечний фонд складається з документів, дібраних за певною ознакою (вид, тематика, читацьке призначення тощо). Спеціалізовані фонди бібліотек закладів загальної середньої освіти містять підручники, навчальні та навчально-методичні посібники для забезпечення навчальної діяльності за чинними освітніми програмами.

Отже, фонди бібліотек закладів загальної середньої освіти слід формувати так, щоб їхній ресурсний потенціал задовольняв найрізноманітніші інформаційні потреби та читацькі інтереси користувачів, забезпечував всебічну допомогу в освітньому процесі, сприяв розвитку творчих здібностей учнів, організації їх змістовного дозвілля тощо.

Список використаних джерел

1. Баліка Л. М. Екстраполяція досвіду роботи шкільної бібліотеки у процесі розвитку інтересу до читання / Л. М. Баліка // Інноватика у вихованні: зб. наук. пр. / упоряд. О. Б. Петренко; ред. кол.: О. Б. Петренко, Н. М. Гринькова, Т. С. Ціпан та ін. – Рівне: РДГУ, 2015. – Вип. 1. – С. 86–93.
2. Кучерова О. М. Організаційно-функціональні трансформації шкільних бібліотек: історико-комунікаційний аспект / О. М. Кучерова // Вісник Харківської державної академії культури: зб. наук. пр. / ред. кол.: В. М. Шейко (відп. ред.) та ін.; за заг. ред. В. М. Шейка. – Харків, 2012. – Вип. 36. – С. 190–202.
3. Попович Н. Ф. Роль шкільних бібліотек у навчально-виховному процесі в початкових класах / Н. Ф. Попович // Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліографістика, бібліотерапія в освіті: теорія і практика: збірник тез доповідей Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., Мукачєво, 27 серпня 2021 р. / ред. кол.: Т. Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачєво: МДУ, 2021. – С. 35–37.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>